

CONCEPTVERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG OVER:

Ruimtelijke ordening

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld

De vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu heeft op 16 oktober 2013 overleg gevoerd met minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus van Infrastructuur en Milieu over:

- de brief van de minister van Infrastructuur en Milieu d.d. 17 april 2013 met het afschrift van de brief van de VNG inzake onrechtmatige permanente bewoning recreatiewoningen (32366, nr. 16);

Aanwezig zijn vijf leden der Kamer, te weten: Paulus Jansen, De Rouwe, Litjens, Smaling en Albert de Vries,

De heer **Smaling** (SP): Voorzitter. Het is voor mij een genoegen om over deze onderwerpen te spreken, want ze gaan mij zeer aan het hart. Ik begin met de recreatiewoningen. Ik ben vanuit de Eerste Kamer betrokken geweest bij een wetsvoorstel dat nog door een voorganger van de minister, namelijk minister Cramer, is opgesteld. In dat wetsvoorstel werd een aantal zaken rondom recreatiewoningen geregeld, maar de teneur van de eerste termijn was zodanig dat de minister het wetsvoorstel heeft ingetrokken. Dat was mijns inziens een correcte inschatting van de manier waarop het debat zich leek te gaan ontwikkelen. Dat debat is toen wel afgerond met een voorstel om de VNG in eerste instantie de opdracht te geven om "het" te regelen, om het maar even in algemene zin uit te drukken.

Wij zitten hier nu eigenlijk om te bekijken of de VNG het daadwerkelijk geregeld heeft. De hamvraag van dit deel van het debat is in hoeverre de VNG de zaak geregeld heeft. Er zitten hier vandaag veel mensen. Dat wil niet zeggen dat deze zaak in heel gemeentelijk Nederland speelt. Als ik kijk naar het materiaal dat allemaal onze kant op is gekomen, is deze kwestie in heel veel gemeenten in Nederland nog steeds aan de orde. Dat is, denken wij, voornamelijk toe te schrijven aan het feit dat gemeenten heel verschillend omgaan met de problematiek. Het varieert van gedogen, streng handhaven tot het opleggen van dwangsommen aan mensen die deze simpelweg niet kunnen betalen en ook niet meer de mogelijkheid hebben om naar hun huurwoning terug te keren. Provincies spelen ook een rol hierin. Er zijn provincies die gemeenten via reactieve aanwijzingen dwingen om bepaalde maatregelen terug te draaien. Kortom, het is zowel in ruimte als in tijd nogal een ratjetoe. Ik zeg ook "in tijd", omdat bepaalde colleges van B en W een gedoogbeleid hebben gevoerd, maar soms zijn opgevolgd door een college dat juist voor handhaven koos. Dit is bijvoorbeeld aan de orde in Zundert. In alle materialen die ik heb ontvangen, is er een hele serie gemeenten genoemd, die verschillend daarmee omgaat. Het varieert van het toevoegen aan de bestaande woningvoorraad -- dit kon bijvoorbeeld in Yerseke en Emmen, blijkbaar op basis van het bestemmingsplan; ik hoor daar graag meer over -- maar er zijn ook gemeenten waar dit niet zo is en waar er nu dus duidelijk schrijnende gevallen aan de orde zijn. Ik heb hierover enkele grote vragen aan de minister. Hoeveel persoonsgebonden beschikkingen zijn er nu eigenlijk afgegeven per gemeente? Om hoeveel gemeenten gaat het? Hoeveel zaken zijn nog onder de rechter? Van hoeveel schrijnende gevallen is er sprake? Het is natuurlijk moeilijk om de term "schrijnende gevallen" te definiëren, maar ik zou het fijn vinden als de minister daarmee uit de voeten kon.

Een voorstel voor een oplossing is misschien niet zo eenvoudig. De Israëlieten hadden vroeger om de 49 jaar een zogenaamd jubeljaar. Dan werden schulden afgekocht, werd rijkdom in beslag genomen en kon iedereen weer met een schone lei verder. Als dit op de een of andere manier minnelijk te regelen is, hoor ik dat heel graag van de minister, want anders zal het toch uitkomen op een amendement op de Omgevingswet of iets dergelijks. Dat wil de minister waarschijnlijk vóór zijn. Als dat het geval is, hoor ik graag hoe de minister denkt dat dit op een minnelijke manier op te lossen is, die voor veel mensen prettig is. Het feit dat het niet legaal was en dat het niet terecht zou zijn dat deze kwestie zich voordoet, wil ik verder niet aan de orde stellen. Dat punt geef ik graag nog eventjes mee, maar dit moet gewoon opgelost worden.

De heer **Litjens** (VVD): Het verbaast mij toch wel een beetje dat ik in de discussies over het openbaar bestuur, waarvoor ik ook woordvoerder ben, constant geconfronteerd word met een SP die hamert op de autonomie van het lokaal bestuur en dat de SP hier, nu het gaat om de autonome bevoegdheid van gemeenten om beleid op te stellen, dreigt met een amendement op de Omgevingswet om op die manier van alles van bovenaf te regelen. Is dat te verklaren? Het klinkt mij niet logisch in de oren.

De heer **Smaling** (SP): Dat is een goede vraag. Je moet je afvragen wat zich leent voor oplossingen op lokaal niveau. Elke oplossing van een probleem heeft een ideaal schaalniveau. Het ene los je gewoon gemeentelijk op, omdat het echt een gemeentelijk probleem is. Je kunt ook problemen op provincie- en rijksniveau oplossen. Dit speelt in ongeveer de helft van de gemeenten die Nederland rijk is. Als Ermelo gaat handhaven en Putten gaat gedogen, creëer je toch een soort rechtsongelijkheid tussen mensen die misschien maar 100 meter van elkaar af wonen. Daarom denk ik dat je dit specifieke punt op rijksniveau moet oplossen, omdat je het anders niet oplost. Dat blijkt wel uit het feit dat dit maar doormodert en doorettert.

De heer **Albert de Vries** (PvdA): Voorzitter. Er zijn vandaag heel wat mensen aanwezig die om aandacht vragen, omdat zij als bewoner van een recreatiewoning in de knel zitten. In de brieven en de gesprekken die ik gevoerd heb, zijn heel veel schrijnende persoonlijke situaties naar voren gekomen. Het gaat daarbij om woningen die onverkoopbaar zijn en problemen met bijstand of Wmo, omdat men fictief in een andere gemeente staat ingeschreven. Het is de vraag of deze problemen allemaal opgelost kunnen worden als het Rijk alsnog een wet indient of als er een amendement wordt ingediend op de Omgevingswet. Daarmee worden woningen naar de mening van de Partij van de Arbeid niet makkelijker verkoopbaar. Ook worden illegale situaties zoals wonen in de ene gemeenten en ingeschreven staan in de andere gemeente dan niet opgelost. Mensen in een recreatiewoning zijn niet de enigen die aanlopen tegen onverkoopbaarheid van hun woning, grote restschulden, problemen met uitkeringen of problemen bij het vinden van ondersteuning. Daarvoor hoeft je niet in een recreatiewoning te wonen.

De problematiek van permanente bewoning van recreatiewoningen is erg afhankelijk van de plaatselijke situatie. Daarom vond de Partij van de Arbeid het destijds bij nadere afweging een goed idee dat niet alleen het Rijk, maar ook de gemeenten die verantwoordelijkheid op zich namen. Gemeenten hadden toen drie mogelijkheden. Ten eerste was dat legaliseren waar dat past. Ten tweede was dat de recreatiebescherming handhaven en aan zittende bewoners een persoonsgebonden ontheffing verstrekken. Ten derde was er ook nog de mogelijkheid om te handhaven. Dat laatste zouden ze dan vooral doen voor gevallen die zouden ontstaan na 2003. Op zich is dat naar onze mening een duidelijke situatie, al gingen niet alle gemeenten voortvarend aan de slag en verstoorden sommige provincies ook wel weer het oordeel dat de gemeenteraad had geveld. Ik vraag de aandacht van de minister voor dat laatste, want als je die zaak echt als maatwerk naar de gemeente sluis, is het wel erg ingewikkeld voor de bewoners dat de provincie dit alles weer kan overrulen.

Naar onze informatie is vrijwel het merendeel van de gemeenten nu op streek. Er zijn nog 40 tot 50 gemeenten -- maar dat zijn voornamelijk gemeenten met minder recreatiewoningen -- die wat achterblijven. Het merendeel van de bewoners weet wel waar het aan toe is. Alleen is het voor sommige bewoners heel moeilijk om zich daarbij neer te leggen. Dat snap ik, want soms zorgen belangrijke financiële omstandigheden ervoor dat het erg ingewikkeld is. Wij zijn ook echt wel een beetje geschrokken van de grote aantallen mensen die op een fictief adres zijn ingeschreven. Dat hebben zij bewust of onbewust gedaan, maar op zich is dat toch niet goed te praten, want iedereen moet zich aan de wet houden en feitelijk juiste informatie aan de overheid verstrekken.

Als er sociale problematiek is en mensen met schulden en onverkoopbare woningen zitten, hebben zij ook vaak vragen omtrent uitkeringen enzovoorts. De gemeente moet dan wel thuis geven, ondanks het feit dat de situatie niet geregeld is. Wij vinden dat gemeenten daarop echt aanspreekbaar moeten blijven. Wij vragen de minister dus om de VNG te vragen dat zij ervoor zorgt dat de gemeenten echt allemaal het been bijzetten en dat er duidelijkheid is. Mensen moeten weten waar zij aan toe zijn. De gemeenten moeten in de handhaving en het tempo waarmee zij dat doen ook rekening houden met de sociaal-economische omstandigheden. Bovendien zou de VNG nog eens met de provincies moeten praten om te bekijken of de provincies besluiten waartoe de gemeenteraden na heel lange discussies zijn gekomen, daadwerkelijk kunnen overrulen.

De heer **Litjens** (VVD): Voorzitter. Dan wil ik nu ingaan op de problematiek van onrechtmatige permanente bewoning van recreatiewoningen. Om half twee was een aantal van ons buiten. Ik heb met verschillende mensen gesproken en heb tegen hen gezegd dat niet verwacht moest worden dat wij hier nu de oplossing bedenken voor problemen waar mensen al jarenlang, soms al tientallen jaren, mee te kampen hebben. Ook gezien mijn eerdere ervaring, ben ik ervan overtuigd dat de verantwoordelijkheid voor het oplossen van deze problemen voor het grootste gedeelte ligt bij de gemeentelijke overheid, zoals een jaar geleden ook is besloten. De VNG heeft heel nadrukkelijk gezegd: laat ons het doen, laat ons er in samenspraak met onze leden voor zorgen dat er in ieder gemeente een beleidskader wordt ontwikkeld; wij geven daar zelf modelbeleidsregels voor aan. Ik denk dat het destijds een verstandig besluit is geweest -- ik was daar niet bij, want ik zat toen nog hoog en droog in Aalsmeer -- om dat bij de VNG en dus uiteindelijk ook bij de gemeenten neer te leggen. Het zijn namelijk de gemeenten die overeenkomsten zijn aangegaan, het zijn de gemeenten die bestemmingsplannen hebben vastgesteld en het zijn ook de gemeenten die al dan niet gehandhaafd of gedoogd hebben.

Mijn eigen ervaring is dat er veel gemeenten zijn die decennia lang gedoogd hebben, maar die op een bepaald moment tot de conclusie kwamen dat gedogen niet meer kon of niet meer hoorde, maar dat een strikt handhavingsbeleid nodig

was. Ik zie dat op dit moment door ontzettend veel gemeenten beleidsregels worden opgesteld en een beleidskader wordt gemaakt. Dat is in de ene gemeente inderdaad anders dan in de andere. Daar zit dan de gemeentelijke autonomie. Ik ben blij dat we daaraan vasthouden. Dat betekent dus dat sommige gemeenten redenen hebben om strak te handhaven en andere om het jarenlange, decennialange gedogen om te zetten in persoonsgebonden beschikkingen of zelfs in legalisering. Ik zou het ook graag aan die gemeenten laten welke oplossing men kiest, juist omdat het zo plaatsgebonden is. Ik steun wel het pleidooi van mijn collega De Vries en het verzoek aan de minister om nog een keer met de VNG in gesprek te gaan. Als de VNG zegt: laat het ons alsjeblieft doen, want de gemeenten kunnen het zelf wel, dan moeten de gemeenten echter ook leveren. Dan kan het niet zo zijn dat, hoe weerbarstig de problematiek ook is, na een jaar twintig of meer gemeenten nog geen beleidsregels hebben vastgesteld.

De heer **De Rouwe** (CDA): Voorzitter. Ik heb een mededeling van huishoudelijke aard. Ik moet helaas om 16.15 uur weg. Ik weet niet hoever wij dan zijn, maar mijn beleidsmedewerker zal vanaf dat moment de eventuele beantwoording mee moeten maken.

Ik wil drie punten aankaarten in dit verzamel-AO. Dat is allereerst de bewoning van recreatiewoningen.

Ik heb wel even getwijfeld of ik naar dit AO toe zou gaan, want aanvankelijk kon ik mij wellicht aansluiten bij de heer Litjens, die als het gaat om de recreatiewoningen vanuit zijn positie gezien een terecht, liberaal, verhaal houdt. Dat verhaal sluit aan bij de filosofie van het CDA om de verantwoordelijkheid zo veel mogelijk zo laag mogelijk neer te leggen. Ik heb echter van een heel aantal mensen mails gekregen, waarin stond: wij zitten nog steeds in de problemen met onze recreatiewoningen. Ik werd helemaal getriggerd toen ik de brief van de minister van april las, waarin zij zegt: wij hebben afgesproken dat de VNG het zou gaan oplossen en het gaat nu nog om tientallen mensen.

Ik ben niet helemaal achterlijk en ik kan redelijk tellen. Dus toen er een aankondiging kwam van een demonstratie met meer dan tientallen mensen, werd ik getriggerd. Ik dacht toen: hoe kan het zijn dat er in een brief gesproken wordt over tientallen mensen? Ik kan mij voorstellen dat veel mensen ook zeer geïnteresseerd zijn in de structuurvisie Ondergrond, maar ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat de meeste mensen die hier zitten, hier zitten vanwege het probleem dat in deze brief aangekondigd wordt. Toen ik begin van de middag naar de demonstratie ging om even te horen wat er speelt, viel mij op dat er echt veel meer mensen stonden dan tientallen. Met andere woorden, ik heb het idee dat er twee werelden zijn. Een wereld van overheid en VNG en een wereld van mensen die concreet zitten met diverse problemen. Ik heb met vijf, zes mensen gesproken. Er waren overeenkomsten, maar de verschillen waren ook groot.

De Kamer heeft eerder een wet besproken en goedgekeurd om een streep te zetten onder de verwarrende situatie van voor 2003. Veel gemeenten maakten er toen een ratjetoe van als het gaat om handhaving, beleid en duidelijkheid voor de mensen. Dit parlement, en ook mijn fractie, heeft toen bewust gezegd: we zetten er een streep onder en voor de situatie tot 2003 doen we een generaal pardon. De minister heeft echter ook het debat in de Eerste Kamer meegemaakt en die zei: we doen het niet. Daar heeft zowel dit parlement als deze minister mee te maken. De VNG heeft toen gezegd: wij gaan het oplossen. De oplossing zit vandaag in de zaal, of beter gezegd niet. Want als ik zie hoe ontzettend veel mensen nog steeds diep in de problemen zitten, dan vraag ik mij echt af of het een papieren oplossing is die wij vandaag bespreken. Hoe zit het met de praktijk? De papieren liggen voor mij en de praktijk zit voor mij. Dat vind ik toch een punt dat ook dit parlement zich moet aantrekken. Kan de minister nog eens duidelijk aangeven welke afspraken zij precies heeft gemaakt met de VNG over het oplossen van de problemen?

De heer **Litjens** (VVD): Wat definieert de heer De Rouwe als oplossing? De oplossing waarover gesproken is met de VNG is dat gemeenten beleidsregels zouden vaststellen. Dat was ook de voorwaarde om het bij de gemeenten te laten. Als blijkt dat dat in het merendeel van de gevallen is gebeurd, betekent dat uiteraard niet meteen dat alle individuele problemen zijn opgelost. Is de definitie van de heer De Rouwe van een oplossing het vaststellen van beleidsregels door gemeenten of het oplossen van alle individuele gevallen?

De heer **De Rouwe** (CDA): Het nationale parlement sprak over deze problematiek omdat gemeenten het aanvankelijk niet hebben opgelost. Dat hebben we hier met zijn allen vastgesteld. Vervolgens kwam de wet niet door de Eerste Kamer en zeiden de gemeenten weer: wij lossen het op. Ik moet zeggen dat de gemeenten natuurlijk wel een beetje verdacht zijn, want aanvankelijk hebben ze aangetoond dat ze het niet collectief konden oplossen. Ik wil de gemeenten best een kans geven om het op te lossen -- ook omdat we geen andere ruimte hebben; daar moet ik ook eerlijk in zijn -- maar ik zie een groot verschil tussen de papieren werkelijkheid, waarbij gesproken wordt over tientallen problemen, en deze zaal die nu vol zit. Deze zaal zit niet vol omdat iedereen wil weten hoe het zit met de structuurvisie Ondergrond. Deze zaal zit vol en het Plein stond ook redelijk vol met mensen die nog behoorlijke problemen hebben met hun gemeenten. Die problemen zijn heel divers. Ik zie dat ook, maar ik stel wel vast dat er een groot verschil is tussen de papieren werkelijkheid en de echte werkelijkheid. Dat wil ik hier vandaag aankaarten en dat wil ik ook met deze minister bespreken. Hoe oordeelt zij daarover?

De heer **Litjens** (VVD): Als de heer De Rouwe dan ook zo vriendelijk zou willen zijn om een antwoord te geven op mijn vraag, dan zou het helemaal mooi zijn. Mijn vraag was wat hij definieert als oplossing. Dat de gemeenten beleidsregels vaststellen of dat de gemeenten alle individuele problemen waar mensen mee kampen, oplossen?

De heer **De Rouwe** (CDA): Het nationale parlement heeft een poging gedaan om een streep te zetten en om voor gevallen van voor 2003 het permanent bewonen persoonsgebonden mogelijk te maken. Ik stel vast dat de VNG daarna heeft gezegd: laat het maar aan ons over. Ik stel ook vast dat dat kennelijk nog niet gebeurd is. In de brief van april staat dat er nog enkele tientallen gevallen zijn. Ik vraag mij hier gewoon af of we al zover zijn dat we kunnen zeggen dat het probleem is opgelost. Ik heb daar grote twijfels bij. Hoe het dan wel moet? Ik vind de route dat gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen omdat zij een toezegging gedaan hebben, op zich een goede. Zij moeten de kans krijgen. Maar als gemeenten daar niet in slagen, vind ik dat dit parlement er opnieuw naar moet kijken. Wij hebben de ruimte gegeven aan de VNG. Slagen ze erin en waaruit blijkt dat, of slagen ze er niet in? Dan moeten wij als parlement kijken naar de wet die wij met zijn allen -- volgens mij inclusief de VVD -- gesteund hebben. Wij moeten dan kijken naar een oplossing, eventueel van nationale aard. Ik doe het liever decentraal, maar als het daar niet lukt, dan vind ik dat die vraag hier op tafel moet komen.

De heer **Litjens** (VVD): Ik wil wel constateren dat de heer De Rouwe geen antwoord geeft op mijn vraag. Hij vertelt drie keer hetzelfde verhaal, maar geeft geen antwoord op mijn vraag wat zijn definitie van een oplossing is. Die heb ik niet gehoord.

De **voorzitter**: Dat hebt u geconstateerd en wellicht dat de heer De Vries nog een nadere opheldering wil hebben van de heer De Rouwe.

De heer **Albert de Vries** (PvdA): Die gelegenheid wil ik graag aangrijpen, want de heer De Rouwe geeft inderdaad geen antwoord op de vraag van collega Litjens. Hij stelt, omdat er veel mensen in de zaal zitten, dat de gemeenten hun werk niet gedaan hebben. Dat is voor mij maar de vraag. De gemeenten hebben wel beslissingen genomen. Een aantal van die beslissingen werkte heel vervelend uit. Daar lijden mensen grote schade door en komen daardoor in de problemen. Maar die gemeenten hebben wel die beslissing genomen. De vraag aan de heer De Rouwe is of hij vindt dat de mensen dan naar het nationale parlement moeten of dat zij naar hun gemeenteraad moeten om die zaken aan de orde te stellen. Hij begon zijn betoog met te zeggen dat hij vond dat dit soort dingen best goed op lokaal niveau afgewogen konden worden.

De heer **De Rouwe** (CDA): De beste afweging kan inderdaad lokaal worden gemaakt. Die moet daar ook gemaakt worden, omdat het gemeentelijk beleid is. Desalniettemin heeft de Kamer, inclusief de VVD, het CDA en vele andere partijen, zich dit probleem aangetrokken. Wij hebben hier een wet besproken en hebben goedgekeurd dat er een streep onder het probleem zou worden gezet. Kennelijk speelt dat probleem tot op de dag van vandaag, omdat er nog ontzettend veel mensen tegen aanlopen. De heer De Vries zegt dat er is gesproken met de VNG. Dat is wel zo, maar is er in de afgelopen tijd ook gesproken met de bewoners? Heeft de minister alleen bilaterale gesprekken met de vertegenwoordigers van de vertegenwoordigers, oftewel de VNG, of is de minister ook bereid om met de belangenverenigingen van de recreanten om de tafel te gaan? Is dat in de afgelopen tijd gebeurd? De heer Litjens hoort nu inderdaad niet van mij wat de oplossing moet zijn. Ik stel vast dat het probleem er gewoon nog steeds ligt.

De heer **Albert de Vries** (PvdA): De heer De Rouwe zoekt de oplossing bij de minister, terwijl hij in het begin van zijn betoog aangeeft dat het gemeentelijk beleid is. Gemeenten hebben democratisch gekozen organen die de beslissingen, waar veel mensen de gevolgen van ondervinden, nemen. Is de heer De Rouwe niet van mening dat deze mensen gewoon bij de gemeenteraden moeten zijn? Ik vind het zelf frustrerend als een provincie een besluit van een gemeenteraad overrulet. Daar heb ik een vraag over gesteld. Vindt de heer De Rouwe niet dat de gemeenteraad het orgaan is dat hierover benaderd moet worden?

De heer **De Rouwe** (CDA): Ik vind het zeker een primaire taak van de gemeente. Desalniettemin hebben wij bewust nog niet zo lang geleden de wet hier besproken, omdat wij met z'n allen constateerden dat de gemeenten er niet uitkwamen. Dat was vier of vijf jaar geleden. Ik was er zelf bij. Toen heeft dit parlement, inclusief de PvdA-fractie, gezegd: het primaat voor dit omvangrijke probleem ligt weliswaar bij de gemeenten, maar als die het om welke reden dan ook niet willen of kunnen oplossen, steunen wij een nationaal kader om er een streep onder te zetten. Ik snap dat de PvdA-fractie nu zegt dat het een taak van de gemeente is, maar dat staat niet in verhouding tot de eerdere woorden van deze fractie. Toen het probleem hier ter sprake kwam, hebben wij gezamenlijk het voorstel gesteund om er een streep onder te zetten. De VNG zegt dat zij het probleem oplost. Mogen wij dan hier de vraag stellen of het ook

daadwerkelijk opgelost is? Mogen wij dan ook vaststellen dat er in ieder geval een groot verschil is tussen een papieren werkelijkheid en wat mensen op dit moment ervaren? Zij komen hier vandaag niet voor niets naartoe.

Ik heb de volgende vragen aan de minister. Is zij bereid om met een vertegenwoordiging van de bewoners om de tafel te gaan zitten? Is zij bereid om niet alleen de VNG te horen, maar ook de andere kant? Er wordt gesproken over tientallen gevallen. Ik denk echter dat het probleem veel breder is. Wellicht kan een nader onderzoek duidelijkheid geven over de omvang van de problematiek. Wat is de reactie van de minister daarop? Er raken door dit probleem mensen tussen wal en schip. Ik wil één schrijvend geval aanhalen. Een mijnheer uit Zundert heeft mij verteld dat de gemeente zijn probleem heeft opgelost door hem uit te schrijven bij de gemeente. Hij staat nu echter nergens meer ingeschreven. Hij kan geen paspoort aanvragen, hij kan geen rijbewijs aanvragen en hij kan geen huurwoning elders vinden, omdat hij niet meer ingeschreven staat. Is dat dan de oplossing of is dat een nog groter probleem? Ik vind ook dat het primair de taak is van de gemeente. Maar als dit probleem zich veelvuldig voordoet, mogen en moeten wij ons dit als nationaal parlement aantrekken. Tot zover het punt van de recreatiewoningen.

De **voorzitter**: De minister kan meteen antwoorden.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**: Voorzitter. Ik begin maar meteen met de recreatiewoningen, want daar is vandaag de meeste belangstelling voor. Ik heb als minister het debat met de Tweede Kamer gevoerd om de Wet vergunning onrechtmatige bewoning recreatiewoningen erdoor te krijgen. Ik heb destijds in de Kamer aangegeven dat het eigenlijk heel raar is dat de nationale overheid dit zou moeten regelen. Maar ja, ik had ook gezien hoe het in het verleden was gegaan, dat er nooit wat gebeurd was. Ik heb het uiteindelijk dus wel doorgezet en het ook met de steun van de Kamer erdoor gekregen. Ik kwam vervolgens in de Eerste Kamer in een nieuw debat terecht over de vraag of dit nu eigenlijk wel een taak van de nationale overheid was. Dat was op zich een terechte vraag. De Eerste Kamer hanteert bij de wetsbehandeling andere beginselen dan de Tweede Kamer. Naar aanleiding daarvan heeft de VNG aangegeven dat zij haar verantwoordelijkheid wilde nemen om een oplossing voor dit dossier te vinden. Zo is het uiteindelijk ook gegaan. Ik heb dat ook afgestemd met de Tweede Kamer en aangegeven dat de wet niet opnieuw ingediend zou worden nadat die in de Eerste Kamer gestrand was.

Ik ben er nog steeds voorstander van dat de gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het geven van duidelijkheid over recreatiewoningen. De essentie was dat de Wet ontheffing onrechtmatige bewoning recreatiewoningen zou gelden voor mensen die uiterlijk op 31 oktober 2003 in hun recreatiewoning zijn getrokken en daar sindsdien onafgebroken hebben gewoond. Daarover heeft een discussie plaatsgevonden. De conclusie was dat we die bewoners met rust zouden moeten laten. Bewoners die pas na 2003 in hun woning zijn getrokken, hadden kunnen weten wat de spelregels waren. Die bewoners vallen derhalve onder een ander beleid. De mensen die voor 2003 hun recreatiewoning hebben betrokken, zouden van de gemeente te horen moeten krijgen of hun woning gelegaliseerd wordt als een woning die ook permanent kan worden bewoond of dat dit niet het geval is en dat daar ook op gehandhaafd wordt.

Ik vind het belangrijk dat dit een lokale aangelegenheid is, omdat de situatie per gemeente zal verschillen. Er zullen locaties zijn die heel erg lijken op de andere bebouwde omgeving. Je kunt je dan afvragen waarom die locaties ooit als recreatiegebied zijn bestempeld, terwijl ze net zo goed bij de reguliere bebouwing zouden kunnen horen. Die locaties kunnen dan gelegaliseerd worden. Op andere plekken zijn er misschien panden gerealiseerd in recreatiegebieden waar je nooit permanente bewoning zou willen hebben. Een gemeente die een dergelijke situatie in de afgelopen jaren niet heeft aangepakt, zal, nu ze toch gedwongen wordt om een keuze te maken, ervoor kiezen om geen permanente bewoning toe te staan en daarop te gaan handhaven. Kortom, er zijn verschillende uitkomsten mogelijk. Ik kan als minister moeilijk voor elke gemeente per plek gaan besluiten of permanente bewoning moet worden gelegaliseerd of dat daarop moet worden gehandhaafd.

Kortom, het is terecht dat de verantwoordelijkheid bij de gemeenten ligt. Vervolgens is het de vraag of die verantwoordelijkheid ook wordt waargemaakt. De VNG heeft er in ieder geval voor gezorgd dat er beleidsregels zijn opgesteld. Iedere gemeente heeft daar ook kennis van kunnen nemen. Geen enkele gemeente kan dus zeggen: wij zijn zo klein; het is een ingewikkelde materie en wij kunnen het niet aan. Een gemeente kon bijna copy paste kiezen voor "ja" of "nee". De VNG doet altijd een aanbod aan gemeenten. Dat betekent dat niet iedere gemeente daar gebruik van moet maken. Heel veel gemeenten hebben dat echter wel gedaan.

De discussie is redelijk recent afgerond in de Eerste Kamer. De discussie gaat nu over de vraag of de VNG al helemaal klaar is. Nee, dat is zij niet. Er wordt bijvoorbeeld gevraagd naar de persoonsgebonden beschikkingen en hoeveel beschikkingen er onder de rechter zijn. De VNG heeft aangegeven dat de beleidsregels er zijn, dat alle gemeenten daar kennis van hebben kunnen nemen, dat er op dit moment nog veel persoonsgebonden beschikkingen onder de rechter zijn en dat eventuele legalisatie via nieuwe of aan te passen bestemmingsplannen gerealiseerd moet worden. Zoals bekend, hebben bestemmingsplanprocedures een lange doorlooptijd. Dat zal beter worden met de Omgevingswet. Er is op veel punten al wel een gemeentelijk besluit genomen, maar de uitwerking daarvan is er nog niet altijd. De reden

daarvoor is dat een persoonsgebonden beschikking nog onder de rechter is of dat de legalisatie nog gerealiseerd moet worden.

In de brief van de VNG staat dat het nog om enkele tientallen gevallen gaat. Daarover zijn vragen gesteld. Waarschijnlijk wordt daarbij bedoeld op de tientallen individuele gevallen van bewoners die voor 2003 de woning hebben betrokken. Voor die gevallen hebben de gemeenten wel beleid vastgesteld, maar die zijn nog onder de rechter of zitten nog in een bestemmingsplanprocedure. Voor de meeste bewoners is er duidelijkheid geschapen. Waarom zijn hier vandaag dan zoveel meer mensen aanwezig? Omdat die duidelijkheid voor sommige mensen uiteindelijk wel tot een probleem leidt. Dat zijn de schrijnende gevallen waar verschillende leden over gesproken hebben. Duidelijkheid vanuit de gemeenten is niet altijd ook een oplossing voor de mensen die hier in de zaal zitten. Ik kan me voorstellen dat dat ongelooflijk moeilijk is, dat dat je heel diep raakt en je leven beheerst. Daarmee wordt waarschijnlijk ook het verschil verklaard tussen de tientallen gevallen die door de VNG worden genoemd en de vele reacties op dat punt.

De heer **De Rouwe** (CDA): Het valt mij op dat veel mensen zeggen dat er ook over de regels tot op de dag van vandaag geen duidelijkheid bestaat. Ik heb er geen diepgaand onderzoek naar gedaan, maar ik heb er wel mails over ontvangen en gesprekken over gevoerd. De minister zegt dat een regel ook kan inhouden dat iemand alsnog met een probleem zit, omdat die persoon niet krijgt wat hij of zij wil. Ik ben dat met de minister eens. Ik wil daar niet in treden, omdat dat te ver van ons af staat. Wij kunnen dat als Kamerleden niet beoordelen. Maar wij kunnen en moeten wel van de VNG vragen om eerlijk, open en duidelijk te communiceren naar de mensen die hier al heel lang mee te maken hebben. Ik heb nog een vraag aan de minister. Zij spreekt hierover met de VNG, omdat er met de VNG een deal is gemaakt. De VNG zou het oplossen. Heeft de minister ook goede contacten met bijvoorbeeld de Belangen Vereniging Vrij Wonen (BVVW)? Ik constateer dat er toch twee verschillende werelden zijn. Ik wil de minister eigenlijk gewoon vragen of zij ook met die groep om de tafel wil gaan zitten, zodat zij beide kanten van het verhaal hoort.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**: De heer De Rouwe heeft die vraag al eerder gesteld. Ik wil eerst even uitleggen hoe het verschil in aantallen kan worden verklaard. We zien dat er veel mensen op de publieke tribune zitten. Er zitten ook mensen beneden in de hal en er zullen ook mensen zijn die het debat thuis volgen. De VNG beweert echter dat er slechts voor enkele tientallen gevallen nog geen definitieve duidelijkheid is geschapen. Het gaat daarbij om legalisatie en om zaken die onder de rechter zijn. Ik wijs er nogmaals op dat het hierbij gaat om bewoners die al voor 2003 in hun recreatiewoning trokken en daar sindsdien onafgebroken in wonen. Na 2003 zijn er natuurlijk ook nog een heleboel mensen bij gekomen. Daarvan heeft de Kamer heel helder gezegd dat die mensen het hadden kunnen weten. Het is van belang om dat onderscheid te maken. Ik heb in de afgelopen periode vijftien brieven gehad over dit onderwerp. Als iemand met zijn problemen bij ons komt, moeten we dus wel even nagaan of het om iemand gaat die al voor 2003 in de recreatiewoning woonde of om iemand die pas na 2003 de recreatiewoning betrok. Wat mij betreft, moet de VNG de gemeenten achter de broek zitten om een besluit te nemen. Vervolgens is er een tweede punt. Het besluit kan leiden tot grote vreugde, omdat je eindelijk zekerheid krijgt. En het besluit kan leiden tot groot verdriet, omdat je een zekerheid krijgt die je niet had willen horen.

Het is echt aan de gemeenten om een rol te spelen bij de schrijnende gevallen. Daar heb je lokaal bestuur voor. De gemeenteraadsleden en de wethouders moeten kijken of het besluit dat zij genomen hebben en het feit dat dat misschien in het verleden altijd anders is gelopen, voor hen ook nog tot een verantwoordelijkheid leidt bij het oplossen van de meer individuele problematiek.

De heer **De Rouwe** (CDA): De minister en ik kennen allebei de wetsgeschiedenis. De minister spreekt terecht over een onderscheid tussen gevallen van voor 2003 en die van na 2003. Daarover wordt inderdaad in de wet gesproken. De nationale politiek heeft de gemeenten verweten dat zij voor 2003 niet al te duidelijk zijn geweest. Het was niet transparant en er werd vaak gedoogd. Die situatie heeft zich waarschijnlijk ook na 2003 voorgedaan. Daarmee wil ik niet weer beginnen over die heel moeilijke discussie over de grens, want die is altijd discutabel. Dat heb ik indertijd tijdens de debatten ook geconstateerd. Maar we mogen toch ook van gemeenten vragen dat zij na 2003 duidelijkheid geven? We vragen de minister om het gesprek met de gemeenten gaande te houden en aan te geven dat zij ook nu en morgen een duidelijke verordening moeten hebben. Gemeenten moeten duidelijke regels hebben. Ik hoor nog steeds van mensen dat zij in een gemeente als nieuwe inwoner welkom worden geheten terwijl zij op een recreatiepark wonen. Ik vraag me daarom af of het probleem niet nog even groot is als in de periode voor 2003. Ziet de minister nog steeds een spagaat tussen de gevallen van voor 2003 en die van na 2003?

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**: De beleidsregels zijn vooral bedoeld als handvatten voor totaalbeleid. Daarin wordt eigenlijk geen onderscheid gemaakt tussen de gevallen van voor 2003 en die van na 2003. Voor de bewoners die voor 2003 al in hun recreatiewoning woonden, was het van belang dat helderheid gegeven werd. Er is altijd gezegd dat die helderheid er was voor de personen die na 2003 in de recreatiewoning trokken. Toen

wist iedereen immers dat een recreatiewoning niet permanent mocht worden bewoond. De spelregels zijn algemeen, die gelden voor iedereen.

Zal iedere gemeente daar altijd even helder en duidelijk over zijn? Dat is vast niet het geval. Ik kan dat niet controleren per gemeente. Ik wil dat ook helemaal niet. Ik wil en blijf ook de VNG erop aanspreken dat zij haar gemeenten aanspoort om die duidelijkheid te geven. De mensen moeten uiteindelijk ook via de lokale politiek, dus via hun gemeenteraad, dit soort issues aan de orde stellen. Dat is natuurlijk ook de plek waar de raad tegen de wethouder zegt dat die duidelijkheid moet worden gegeven en dat moet worden gekeken naar het totaalplaatje van de problematiek. Ik zal de VNG blijven aansporen om dat te doen. De VNG zal vervolgens de individuele gemeenten moeten aansporen, maar de individuele gemeenten kunnen ook heel goed via het democratisch proces tot actie gebracht worden.

Er zijn nog andere vragen over de permanente bewoning van recreatiewoningen gesteld. Men zegt: het is allemaal wel leuk en aardig dat de gemeenten dat nu aan het doen zijn, maar wat gebeurt er als de provincie vervolgens ingrijpt? Ik heb inderdaad gehoord dat er een geval is waarbij de provincie dat wil doen en een schorsing heeft aangevraagd. Wij zijn aan het studeren op de vraag of dat terecht is en of dat wel tot de mogelijkheden behoort. Ik zal daar ook in IPO-verband weer aandacht voor vragen. Wat mij betreft, kan de provincie alleen maar ingrijpen als het gaat om een zaak waarbij dingen echt niet kloppen. Het moet niet zo zijn dat de provincie gewoon een ander idee heeft over wat mag of niet mag. Ik heb begrepen dat in het specifieke geval gevraagd is om een uitstel van de schorsing. We zitten dus nog midden in het proces. Ik kan er derhalve niet veel over zeggen. Ik zal in ieder geval bij het IPO aangeven dat besluiten van gemeenten niet zomaar overruled kunnen worden. Dat kan alleen maar als de gemeente iets heeft gedaan wat in strijd is met het provinciaal beleid.

De heer **Albert de Vries** (PvdA): Ik snap wat de minister zegt. Zij trekt het in de juridische sfeer. Dat is ook de gebruikelijke gang van zaken in de verhouding tussen overheden. We kunnen dus niet veel meer doen dan een appel op de provincies om terughoudendheid te betrachten. Zij bemoeien zich met deze kwesties nadat gemeenten soms ellenlange discussies hebben gehad. Ik heb zelf in zo'n gemeente mogen werken waar we echt veel avonden met alle bewoners om de tafel hebben gezeten, waarna de gemeenteraad uiteindelijk een besluit nam. Dan is het heel frustrerend als de provincie die gemeente tot de orde roept. Sommige gemeenten worden door provincies onder druk gezet met de dreiging dat ze overruled zullen worden. Ik beveel de minister aan om dat element nog eens met het IPO te bespreken. Ik bepleit terughoudendheid van de provincies in deze zaak.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**: Er heeft zich één provincie bij mij gemeld, dus je zou dat ook kunnen interpreteren als terughoudendheid van de provincies. Nogmaals, ik zal dat in het reguliere overleg met de koepels aan de orde stellen. Dan zitten VNG en IPO tegelijk aan tafel en kunnen we dit onderwerp mooi agenderen.

Dan blijft de vraag van het CDA over om met belangenorganisaties om tafel te gaan zitten. In het verleden zaten wij met belangenorganisaties om tafel, totdat we de bevoegdheden op dat vlak hebben neergelegd bij de VNG. Natuurlijk, ik krijg ook brieven van burgers en daar antwoord ik direct op. Ik houd mijn ogen dus niet gesloten. Tegelijkertijd vind ik het echter niet mijn taak om met organisaties om tafel te gaan zitten. Natuurlijk staan wij wel open voor zaken die zij constateren; dat kan ook via de ambtelijke weg gebeuren. Ik zou het eerder andersom zien. Wij sturen de VNG aan en die zegt dat het steeds beter gaat, ook al zijn enkele gevallen nog niet opgelost omdat die onder de rechter zijn of omdat er nog een bestemmingsplan voor gewijzigd moet worden. Als er concreet andere dingen gesignaleerd worden, eventueel met oplossingsrichtingen, dan is het aan de organisaties om die in te brengen en te laten zien aan de VNG, in ieder geval in eerste instantie. Als het daar niet lukt, kan het altijd nog via de nationale politiek. Ik probeer die rollen gewoon zuiver te houden. Het is niet dat ik niet met mensen wil spreken. We hebben dat immers ook altijd gedaan vanuit de verantwoordelijkheid die we toen hadden. Nu we de verantwoordelijkheden echter ergens anders hebben belegd, vind ik dat de VNG en de belangenorganisaties degenen zijn die met elkaar zaken moeten doen.

De heer **De Rouwe** (CDA): Ik begrijp wel wat de minister zegt, maar ik wil niet dat de minister zich er te gemakkelijk van afmaakt; overigens wil ik dat niet suggereren. Toch heb ik hier nog één punt over. Er is een afspraak dat de wet door de minister ingetrokken zou worden op voorwaarde dat de VNG het zou oplossen. Als de minister dat gesprek met de VNG heeft, is het toch niet zo gek om haar te vragen beide kanten te horen? Ik kom toch even terug op het voorbeeld van vandaag. In de brief van de VNG wordt gesteld dat het om tientallen mensen gaat, maar buiten op het Plein staat 600 à 700 man. Daar zit toch een discrepantie tussen? Ik weet hoe divers de problemen zijn en ik realiseer me ook dat er verschil is tussen de situatie van voor en na 2003, maar ik doe een klemmend beroep op de minister -- ik hoor de deur ook niet helemaal dichtvallen bij de minister -- om in het volgende gesprek met de VNG beide kanten aan te horen. Zo kan de minister een zelfstandige en goed geïnformeerde positie krijgen.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**: Wij hebben ook brieven gekregen van de belangenvereniging. Die hebben we ook beantwoord. Ik ken dus de standpunten van de belangenvereniging. Daar sluiten we onze ogen en oren dus niet voor. De heer De Rouwe benadrukt weer het verschil tussen de tientallen die de VNG noemt en het

aantal mensen dat hij getroffen heeft. Het is goed om onderscheid te maken tussen wat we hebben afgesproken. We hebben afgesproken dat de gemeenten helderheid gaan geven. De VNG zegt dat het om enkele tientallen gaat. In mijn brief schrijf ik ook dat het volgens de VNG om enkele tientallen gaat, maar dat het er meer of minder kunnen zijn. Dat is echter niet het meest essentiële. Het gaat niet zozeer om duidelijkheid maar om de gevolgen van die duidelijkheid. Het gaat namelijk over de vraag van mensen waar ze dan moeten gaan wonen of over het feit dat ze problemen krijgen op allerlei andere vlakken. Maar dat is echt een gemeentelijke aangelegenheid. Een gemeente moet bijna per geval bekijken of zij een verantwoordelijkheid heeft, bijvoorbeeld omdat er lange tijd niets besloten is, of dat iets echt de verantwoordelijkheid van de andere partij is. Dat zal per schrijnend geval heel erg verschillen. Ik sluit mijn ogen zeker niet voor al die schrijnende gevallen, maar ik wil met klem benadrukken dat dit niet iets is wat we als nationale overheid kunnen oplossen. We kunnen de schrijnende individuele gevallen niet oplossen. We kunnen ook niet per gemeente meebepalen of iets wel of niet gelegaliseerd moet worden. Dat heeft altijd achter het debat gezeten, zowel in de Tweede Kamer als in de Eerste Kamer. Bij de wetsbehandeling in de Eerste Kamer was dat overigens nog duidelijker het geval. Het zou raar zijn als we dat van hieruit gaan doen. We doen het ook eigenlijk alleen maar omdat we die mensen graag willen helpen. Maar degenen die de mensen écht kunnen helpen, zitten op lokaal niveau. Dat is heel belangrijk om te weten. Voor alle mensen die nu hier op de publieke tribune zitten, is het misschien belangrijk dat zij bij de raadsvergadering gaan zitten van de gemeenten waar geen duidelijkheid gegeven wordt. Dan zullen de wethouders volgens mij vrij snel aan de slag gaan.

De heer **De Rouwe** (CDA): Ik heb in het betoog van de minister al verschillende keren het woord "misschien" gehoord. Daar zit een veronderstelling in. Mijn oproep aan de minister is de volgende: doe die oogkleppen af. Ga niet alleen af op het signaal van de VNG, maar spreek ook met deze mensen. Er ligt wel degelijk een rol voor deze minister en voor de VROM-Inspectie. De centrale overheid heeft afspraken met gemeenten over de manier waarop die het ruimtelijk beleid invullen. Zij hebben bijvoorbeeld de taak om regels te stellen. We weten het echter niet precies. De VNG zegt er wel wat over, en ik vind ook dat we de VNG veel ruimte moeten geven, maar voor een onafhankelijke positie is het altijd van belang dat je beide kanten hoort. Er zitten hier heel veel mensen die de minister goed kunnen vertellen of hun gemeente wel of geen regels heeft. Wat is er mis mee om beide kanten van het verhaal te horen?

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**: Volgens mij ben ik daar helder over geweest: daar is helemaal niets mis mee. Ik heb ook aangegeven dat we altijd met de mensen om tafel hebben gezeten totdat we de verantwoordelijkheid op een ander niveau hebben neergelegd. Ik vind het ook belangrijk dat de VNG en de belangenorganisaties met elkaar in gesprek zijn. Als de gemeenten A vertellen en de VNG en de belangenorganisaties zeggen dat het B is, moeten die met elkaar geconfronteerd worden. Tegelijkertijd krijgen wij ook informatie binnen, zowel van individuele mensen als van de belangenorganisaties. De heer De Rouwe heeft het over oogkleppen, maar ik zeg juist dat ik mijn ogen en oren daarvoor openhoudt. Ik vind dit overigens wel gek, want bij het vorige debat zei het CDA nog dat het ook vond dat het bij de gemeenten thuis hoort. Wel benadrukte het CDA toen dat we het moesten monitoren. Maar nu zegt de heer De Rouwe dat we weer samen aan tafel moeten gaan zitten. Dat is echt een andere rol. Dat wil ik het CDA wel meegeven. We hebben hier met elkaar allemaal voor ogen dat de problematiek wordt opgelost, maar daar is een bepaalde partij voor verantwoordelijk gemaakt en we zitten er achteraan dat die partij dat doet. Dan kun je niet na een halfjaar al zeggen: is alles al opgelost? Dan kun je niet na een halfjaar zeggen: er zitten nog mensen in de zaal die een probleem hebben, misschien moeten we het weer terugnemen. Dat vind ik echt te kort door de bocht.

De heer **De Rouwe** (CDA): Ik ben aangesproken ...

De **voorzitter**: Nee, de discussie is nu drie keer heen en weer gegaan.

De heer **De Rouwe** (CDA): Wij hebben een controlerende taak en daar spreek ik de minister vandaag op aan.

De **voorzitter**: Nee, mijnheer De Rouwe, sorry, maar we gaan hier niet mee door.

De heer **Smaling** (SP): Ik neem het wel over van de heer De Rouwe. Het punt van de provincies is minder problematisch dan dat van de VNG. Een provincie kan een reactieve aanwijzing geven als daar aanleiding toe is; dat is een instrument uit de Wro. Je kunt erover twisten, maar dat instrument hebben de provincies gewoon. De VNG is echter een koepelorganisatie. Ik herinner me nog dat de minister in de Eerste Kamer aan het eind van de eerste termijn zei dat het niet meeviel om deze wet door de Eerste Kamer te krijgen. Dat was een correcte inschatting. Toen hebben we namens alle fracties -- Guusje ter Horst had toen haar maidenspeech -- de afspraak gemaakt dat geregeld zou worden dat de VNG hierbij het voortouw zou hebben. Dat was dan misschien niet iets wettelijks en meer een soort gentleman's agreement. Dat heeft blijkbaar tot handvatten geleid die heel wisselend worden opgepikt. Ik denk dat het een heel ander verhaal is om een aanwijzing aan de provincie te geven dan aan de VNG. Als we zien dat de

koepelorganisatie VNG het niet voor elkaar heeft gekregen om de problemen op te lossen, dan is wat ons betreft de minister weer aan zet om naar een andere oplossing toe te werken.

Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus: Ik vind dat u te kort door de bocht redeneert. Ik heb in dat debat aangegeven dat de VNG niet de baas is van de gemeenten, maar een belangenorganisatie. Zij kan gemeenten helpen en heeft dat ook gedaan. Zij heeft haar rol en haar taak opgepakt. Het loopt nu allemaal. Nu we een jaar verder zijn ten opzichte van die wetsbehandeling vraagt de heer Smaling of alle gevallen al zijn opgelost. De VNG geeft aan dat enkele tientallen gevallen nog niet zijn opgelost. Toch constateert de Kamer ook dat er nog veel mensen ontevreden zijn. Er moet onderscheid gemaakt worden tussen de vraag of je tevreden bent over hoe het gelopen is en de vraag of er duidelijkheid is gegeven of je in je woning mag blijven zitten. Ik heb niet het idee dat dit niet goed loopt. Ik weet niet waar de Kamer op baseert dat het niet goed is of zal komen. Het zou heel goed kunnen dat het bij individuele gevallen soms niet goed gaat of dat er gemeenten zijn waar men gaten laat vallen. Toch is het de vraag of je er daarom weer nationaal beleid van moet maken.

De heer Smaling (SP): Maar het punt dat ik wil maken, is dat als gemeenten een spaghetti aan oplossingen bieden, hetgeen mensen een gevoel van rechtsongelijkheid geeft, er een moment komt waarop je moet zeggen dat het niet goed gaat. Misschien is de minister daar nu nog niet aan toe, maar dan hoor ik graag wanneer zij daar wel aan toe is. Als je dit aan de gemeenten overlaat, krijg je blijkbaar geen bevredigende oplossingen en blijf je schrijnende gevallen houden. Er is een groot gevoel van onbehagen. Dan is het aan de rijksoverheid om daar iets aan te doen. Ik bemerk een sterk *laissez faire* bij de minister. Is dat de liberaal in haar of vindt ze het nog te vroeg om door te pakken?

Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus: Los van de liberale insteek die maakt dat ik denk dat je iets het beste kunt neerleggen op het niveau waar iets het beste geregeld kan worden, heb ik net inhoudelijk proberen uit te leggen waarom je deze rol niet op nationaal niveau kunt oppakken. Je kunt dus niet per gemeente voor die gemeente beslissen of legalisatie daar wel of niet aan de orde is. Daarvoor verschillen de situaties te veel. De heer Smaling sprak over een "spaghetti van". Dat beeld deel ik niet. De meeste gemeenten hebben de beleidsregels vastgesteld. Er zijn ook gemeenten die dat niet doen; die vrijheid hebben ze ook. Beleid mag ook op een andere manier gemaakt worden. Een spaghetti is het niet, want er is verschil tussen legalisering voor permanente bewoning of een aanwijzing tot recreatiewoning waar iemand niet permanent mag wonen. Dat is waar het om gaat. Het is belangrijk om te weten welke gemeenten nog geen duidelijkheid hebben verschaft. Het probleem is de onzekerheid. Ik heb net gehoord dat de schrijnende gevallen die duidelijkheid hebben gekregen, maar daar problemen door ondervinden. Dat is echter een ander verhaal. Ik vind dat die problemen niet op rijksniveau opgelost hoeven te worden. Dat kan ook niet, want ik ga niet over de sociale voorzieningen op lokaal vlak, noch over de inschrijving in de gemeenten. Ik neem ook aan dat de Kamerleden niet willen dat ik dat zou doen.

De voorzitter: Ik onderbreek u even voor een punt van orde, minister. Ik stel voor dat we de mensen die de zaal willen verlaten daartoe nu de gelegenheid geven. Het onderwerp recreatiewoningen is wat betreft de eerste termijn afgerond. Er komen nu eerst enkele andere onderwerpen aan bod. Als mensen ook de tweede termijn willen volgen, dan kunnen zij blijven zitten.

De voorzitter: Ik constateer dat er behoefte is aan een tweede termijn. De heer De Rouwe moet eerder weg, dus hij krijgt als eerste het woord.

De heer De Rouwe (CDA): Voorzitter. Dank voor die ruimte.

Ik blijf bij mijn mening over de bewoning van recreatiewoningen. Ik overweeg een motie op dit punt. De minister zegt op zich terecht dat zij een deal heeft met de VNG. Het CDA vindt dat ook, maar het gaat erom dat wij een vinger aan de pols houden. Daar draait de discussie politiek gezien om. Maak je een deal waaraan vervolgens niet meer getornd kan worden? Of maak je een deal waarbij ook de bewonerskant betrokken wordt? Het CDA vindt dat de bewoners moeten worden gebruikt om de vraag te beantwoorden of de gemeenten doen wat afgesproken is, namelijk duidelijke verordeningen maken en duidelijk communiceren. Ik denk dat hier een wereldje te winnen is. Ik roep de minister op om met de bewuste vereniging om tafel te gaan. Ik snap dat de minister de brieven beantwoordt, want dat is zij volgens mij ook verplicht, maar ik vraag haar om met die vereniging om tafel te gaan. Wat is de stand van zaken? Wat heeft zij afgesproken met de VNG en wat gebeurt er in de praktijk? Ik ben benieuwd wat de minister hiervan vindt. Ik overweeg op dit punt een motie, hoewel ik het liever niet doe.

De heer Litjens (VVD):

.....Er werd mij zojuist aangewreven dat ik hier nog niet zo lang meedraai en dus niet helemaal op de hoogte ben van de wetsgeschiedenis; die kennen anderen weer wel. Ik heb die tijd gebruikt om veel aan tafel te zitten met eigenaren van recreatieparken die permanent bewoonden werden. Ondanks het feit dat beleid zo nu en dan door

gemeenten wordt gemaakt en ten uitvoer wordt gelegd, heb ik een heleboel mensen aan tafel gehad die de nadelige gevolgen van dat beleid ondervonden en daar niet blij mee waren. Die verhalen herken ik, en die heb ik vandaag ook buiten op het Plein gehoord. Dat zijn geen verhalen waarvoor wij hier zomaar een oplossing vinden. Ik zou het ook jammer vinden om nu de indruk te wekken dat het de taak van de minister zou moeten zijn om zich te buigen over schrijnende gevallen als gevolg van het gemeentebestuur. Die indruk werd net enigszins gewekt. Volgens mij moet dat niet zo zijn, en is dat de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan dat die besluiten neemt. Dat zijn de gemeenten, en de meeste gemeenten hebben daar aandacht voor. Niet alle gemeenten lossen het inderdaad op dezelfde manier op.

Het klopt dat de geboden helderheid niet altijd tot gejuich leidt. Die leidt weleens tot situaties waarin mensen worden geconfronteerd met het feit dat zij hun huis uit moeten en met een forse waardevermindering te maken krijgen. Dat wordt niet door iedereen ervaren als het oplossen van een probleem. Ik ben in ieder geval blij met de toezegging van de minister om, zoals ook de heer De Rouwe vroeg, een vinger aan de pols te houden en met de VNG om tafel te gaan zitten. Aangezien de Kamer heeft geaccepteerd dat de VNG en daarmee de gemeenten het oplossen, lijkt het mij ook logisch dat de belangengroeperingen zich tot de leden van de VNG, de gemeenten, richten en dat het niet op het bord van de minister wordt gelegd. Als de heer De Rouwe een motie zou aankondigen die erop ziet dat de minister nog een keer met die belangengroepering om tafel moet gaan vanwege iets waar ze zelf niet meer over gaat, dan zullen wij die motie niet steunen. Het is goed als de heer De Rouwe dat ook meteen weet.

De heer **Albert de Vries** (PvdA): Voorzitter. De Partij van de Arbeid ziet er ook helemaal geen heil in dat de minister de problemen van de mensen met recreatiewoningen gaat oplossen. We moeten ze het eerlijke verhaal vertellen. Het gaat om de vraag of die gemeenten een oplossing hebben bedacht. Ja, de meeste gemeenten hebben een oplossing bedacht. Alleen, die oplossing heeft voor een heleboel mensen zeer vergaande consequenties. Ik vind dat die gemeenten daar echt aandacht aan moeten besteden, zeker als die mensen in de knel komen. Ik ben het echter niet eens met het CDA dat doet alsof die gemeenten stil hebben gezeten en er daar nog een enorme taak ligt waar de minister corrigerend op moet gaan acteren. Ik heb er veel met mensen over gesproken. Het gaat vaak om mensen ten aanzien van wie wel een beslissing is genomen. Dat de aantallen verschillen, vloeit voort uit het feit dat sommige mensen niet tevreden zijn met de beslissing. Zij zouden willen dat alle situaties worden gelegaliseerd of dat er wordt gestopt met het maken van onderscheid tussen recreatiewoningen en permanente woningen. Dan zijn alle problemen opgelost, maar ik ga ervan uit dat het CDA dat ook niet ondersteunt.

De heer **Smaling** (SP): Voorzitter. Ik kom terug op de twee grootste punten van vandaag.

Ik heb goed naar de minister geluisterd en snap haar overwegingen ten aanzien van de recreatiewoningen. Ik constateer toch dat zaken niet zijn opgelost tot op het niveau waarop dat voor de meeste mensen bevredigend is. Als we de zaak toch overlaten aan het gemeentelijk niveau en er geen ontwikkeling ten opzichte van nu is, zullen we tot in lengte van dagen een slechte sfeer houden in gemeenten die kiezen voor halfslachtige oplossingen. Ik wijs met name op gemeenten die herindelingen doormaken waardoor colleges wisselen en een gedoogperiode wordt opgevolgd door een handhaafperiode. In Winterswijk bijvoorbeeld is al een vermogen uitgegeven aan handhaving maar is de situatie nog steeds rommelig en slecht. Dat leidt tot slechte contacten tussen bewoners in een gemeente, want sommige bewoners verwijten de mensen in recreatiewoningen misschien dat ze er een potje van maken en maar klagen en daar maar illegaal blijven zitten. Los van de vraag wat juridisch terecht is, is het gewoon niet wenselijk. Probeer het op te lossen, biedt een soort mediation aan. Ik vraag de minister niet om één oplossing voor het hele land te geven, maar ook niet om haar handen ervan af te trekken. In die zin doe ik een appel op de minister: kijk wat er op uw niveau mogelijk is en wat binnen uw mandaat valt, zonder dat u dingen gaat doen die u niet wilt doen. Ik hoor dat er wel wat reserves zijn in die zin. Ook niet zo lang geleden hebben we de SNS Bank gered. In een vloek en een zucht wordt voor miljarden een bank gered. De verantwoordelijke persoon maakt zich uit de voeten -- daar hoor je ook nooit meer wat van -- dus moet dit toch ook op te lossen zijn.

De **voorzitter**: De heer De Rouwe neemt afscheid van ons.

Het woord is aan de minister voor haar tweede termijn.

Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus**: Voorzitter. Wat de recreatiewoningen betreft zijn alle sprekers het er in principe over eens dat het op lokaal niveau is neergelegd. Alleen wil de een graag dat ik iets verder ga in het sturen op het vervolgproces dan de ander. De SP zegt "doe wat u kunt" en het CDA zegt "zorg er ook voor dat u hoort wat de belangenvereniging vindt". Wat het "doe wat u kunt" betreft, gaf ik al aan dat ik met de VNG in gesprek blijf; ik blijf haar er dus op wijzen dat er nog steeds gevallen zijn die niet zijn opgelost. Ik zal haar ook de zorg van de Kamer overbrengen dat de gevallen die volgens de spelregels zijn opgelost, natuurlijk niet zijn opgelost in de beleving van de mensen die de oplossing betreft. Ook dat kan de VNG natuurlijk niet oplossen, maar die kan natuurlijk wel tegen de gemeenten zeggen dat ze ervoor moeten zorgen dat dit soort zaken goed wordt afgewikkeld.

Op individuele gemeenten ga ik nu niet in, want elke gemeente heeft haar eigen traject doorlopen. De ene heeft het goed aangepakt en de andere heeft het minder goed gedaan. Soms ligt dat aan externe omstandigheden. Die zouden gemeenten zelf moeten meewegen als zij personen willen compenseren voor hun besluit. In hoeverre is het terecht dat zij gaan handhaven en in hoeverre zijn zij zelf ook schuldig geweest aan de situatie waarin die personen verkeren? Dat zal van geval tot geval verschillen.

De heer De Rouwe zwaaide zojuist nog even met moties. Als de belangenvereniging ideeën heeft, kan zij altijd bij ons specifieke gevallen aandragen waarvan zij vindt dat een en ander niet klopt met de richtlijn van de VNG. Daar kan ze ook altijd ambtelijk terecht. Ik probeer echter toch zo veel mogelijk de partijen die met elkaar aan tafel moeten, bij elkaar aan tafel te krijgen. Wat mij betreft zijn dat de VNG en de belangenorganisatie tezamen.

De **voorzitter**: Daarmee is de minister aan het eind gekomen van haar termijn. Er zijn geen toezeggingen gedaan, althans niet in die zin dat er stukken naar de Kamer komen. Ik stel voor dat wij in de procedurevergadering bekijken of wij op het punt van de brief van de minister van Binnenlandse Zaken volgcommissie kunnen worden.

Is een van de leden voornemens om een VAO aan te vragen?

De heer **Smaling** (SP): Ja.

De **voorzitter**: Het was mij niet helemaal duidelijk of de heer De Rouwe er behoefte aan had, maar we gaan sowieso een VAO aanmelden als de heer Smaling dat wil.

Daarmee zijn wij aan het eind gekomen van dit overleg.

Sluiting 16.24 uur.